

SANKİ YANLIŞ BİR YERE GELMİŞ GİBİYDİLER

CENGİZ
AYDOĞDU

Sanki hayat iç içe odalardan müteşekkildi ve onlar, 12 Eylül'den sonra başka bir odaya geçmişler, yani hayatın bir yerinden başka bir yerine "sürgün" edilmişlerdi. Hayat planları yok olmuş, en mühimi ortak muhayyile parçalanmıştı. Gerçi bu yeni hayat da onların. Lakin kendi arzularıyla asla yaşamayacakları bir hayattı bu. Geçilen yeni hayat odalarında hiçbir şey yerli yerinde olmadığı için gör- dükleri her şeyi yeniden tanımaya ve tarife başladılar.

Yeni hayatın acemisiydiler ve alışmaları uzun sürecekti. Bir kısmı belki de hiçbir zaman alışamayacaktı. Çünkü onlar, kendileri bir şeylere alışmaya değil, başkalarını bir şeylere alıştırmaya programlanmışlardı.

İşe birbirlerini unutmakla başladılar. Bu hiç zor olmadı. Zira onlar, bir ülkenin bütün gelecek tasavvurlarını kısa sürede tüketen ve kendileriyle beraber muhayyileleri de paramparça ederek ülkeyi bir daha hayâl kurmayacak kadar "gerçeksiz" bırakan bir nesildi. Bu yüzden birbirlerini unutmak onlar için bir mağlubiyeti unutmaktı.

Çok odalı yeni hayat hanelerinde her biri değişik odalara konuldu. Koridorlarda kalanlar, mahzenlere tıklılanlar,

Özel salonlara buyur edilenler, mutfakta iyi yerler kapanlar hatta balkonlara çıkıp şezlonglara uzananlar bile oldu. Ne var ki, netice hiçbiri için farklı değildi; yeni bir aldanıştı yaşayışları. Herkes ayrı bir kısımdaydı ve bir arada bulunmaları sayesinde "var olanlar" kaybolmuştu. Yaşananlara bakılırsa "bir daha" bir araya gelme imkânı da kaybedilenler arasındaydı.

Berberliğin "lafını edenler" de çok geçmeden birer birer çekip gittiler. Zincirleri çözülüp, Eflatun'un mağarasından dışarı

Anlamışlardı ki marifet, tek ayağın değil, iki ayağın üzerinde kemal-i ciddiyetle durabilmek ve onlar asıl bunu beceremiyor. Türkiye'de doğup büyümenin ve bu topraklarda yaşıyor olmanın tabii neticesi olan bir şeyi, yani "tabii olmayı" (Türk ve Müslüman olmayı da diyebilirsiniz) beceremiyorlardı. Son yılları dünyanın başka bir ülkesindeymiş gibi (tıpkı tek ayak üzerinde durmaya çalışmak gibi) geçirmişlerdi.

Oysa bu toprakların sakini olan bir insanın tabiatı icabı yapması gereken şeyi, yani Ahmet, Mehmet, Ayşe olmayı belki bilenleri vardı ama beceremiyorlardı. İdealleri, isyanları, şarkıları ve ağıtlarıyla bu toprağın üzerine "yakışma"nın önemini kavrayamamışlardı. Müslüman olmayı dahi bu toprağa ve bu toprağın tarihine yakışacak biçimde beceremeyen bu nesil, her şeyiyle "yerli" olmanın kıymetini ve usulünü çok geç fark etti. Tabiatlarına uygun olan şeyi öğrenmeleri gerektiğini anlamaları onlara bir gençliğe mal olmuştu.

O Rüeyayı Kimden Emanet Almışlardı?

Aslında o rüeyayı hiç kimseden değil, üzerinde yaşadıkları cedlerinin vatan yaptığı bu topraklardan aldılar. Belki yanlış mânâlar verdiler ama gördükleri kendi rüyalarıydı, bu toprakların rüyası... Kim yorduysa rüyalarını hayra yormadı.¹

¹ Esasen, rüya görmenin ve rüyaları hayra yormanın zemini, ülkemizde, daha doğrusu içimizde bir yerlerde kaybolmuştu. Böylece bu garip ülkede hiçbir zaman, hiç kimsenin kolay kolay hayra

Onlara dışardan bakanlar veya macerayı az çok bilenler.

"Bu karanlık gecede bir çıkış yolu bulamadılar.

Bir efsane söylediler ve uykuya daldılar"

(Ömer Hayyam) diyerek, onları unutma yolunu seçtiler. Gerçi başla- rı sıkıştığında hala onları hatırlayanlar ve her ayak sürçmesinden bir "*izah unsuru*" olarak gündeme getirenler yok değil.²

Hiç kimsenin sahiplenmediği lakin gerçekte herkese ait olan şeyler, bazen kıymet hükümlerinin birbirine karıştığı bir toz bulutu halinde ortalıkta dolaşıp sahibini arar. Tecrübeli bir rüzgârın eşliğinde aramıza katılıp zilyedini sorar. Hiç kimse hiçbir şeye devranın muhalifliği yüzünden sahiplenemez. Bu nesil öylesi zamanlarda sahip- sizlerin sahibi- ve kimsesizlerin kimsesi olmaya teşne bir ruh asaleti ile maluldü.

Oysa bugün, vaktiyle onların olan şeylere, onlar dışarıda tutularak yeni hudutlar çizilmeye çalışılıyor. Onlar, yeni şarkıların haricinde tutularak unutturulmak isteniyor. Bununla birlikte onlar, bütün şarkıların güftesi olmaya devam ediyor. Yeni şarkılar onların makamı dışında bestelenemiyor; bestelense bile o şarkılar, bu ülkenin şarkıları olamıyor.

Gerçi yeni şarkılar, hiçbir şeyin farkında olmadan gelip çağını yaşamaya başlayan yeni nesil tarafından söyleniyor. Ama bütün şarkılar, bir gün, bu toprağın sesine göre ayarlanmaya mahkûm. Çünkü bazı yüklerin hamalı, kökü bu toprakta olan fidanlar, yani bugün "*yalnız*"mış gibi görünenler neslidir.

yormayacağı rüyalar peşinde ve kayıp zeminler üzerinde uğraşın hüsrânıyla zevkini bir arada yaşamaya alışan bu nesil, şimdi, vaktiyle üzerinde durduğu zeminin memleketin en hakîkî zeminini olduğunu fark etti. Ne yazık ki o zeminin kaybolduğunu da fark etti. Ve şimdi kayıp zeminleri gerçek Türkiye'ye oturtmaya çalışıyor.² Her şeye rağmen o rüya, bu toprakların en has rüyasıydı; hala da öyle. Cedlerin emanetiydi ve bugünlerde taşınması zor bir yük olarak hamalını arıyor.

